

بوف مینرو
در تاریخ اندیشه
تمثیلی از دانایی است

به نام خداوند جان و خرد کزین برتر اندیشه برنگذرد

و مانند این حکایات بسیار است.
این قدر بدان یاد کردم تا بدانند که همیشه خلفا و پادشاهان چگونه بوده‌اند
خواجہ نظام الملک طوسی

ماہنامہ‌ی فرهنگی - اجتماعی
جستارهایی در اندیشه سیاسی
سال یکم . شماره یکم . دی ماه ۱۳۹۴

رئیس شورای سیاست گذاری:
سید جواد طباطبائی

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:
حامد زارع

سر دبیر:
محمد قوچانی

مدیر هنری: رضا دولت زاده
طراح: بزرگمهر حسین پور

آگهی‌ها: مجید حسن زاده، فهیمه ادیب
ناظر چاپ: حسین خیرخواه
چاپ و صحافی: چاپ گستر امروز ایران

نشانی: میدان هفت تیر، کوچه مازندرانی، پلاک ۳۵، واحد ۴
تلفن: ۸۸۲۹۶۲۶ - ۸۸۲۴۱۵۰
سازمان آگهی‌ها: ۰۹۱۹ ۲۴۶ ۴۳۵۸ - ۸۸۲ ۴۱ ۸۷
توزیع: شرکت نشر گستر امروز (تلفن: ۶۱۹۳۳۳۳۳)
ناشر: شرکت هم‌میهن فارس

روزنو

۶۶ | اولویت تاسیس دولت مدرن بر تحقق آزادی
محمد ایمانی پژوهشگر اندیشه سیاسی

۸۴ | ماکیاوولی و ادبیات کلاسیک
لئو اشتراوس ترجمه‌ی زانیار ابراهیمی

۹۸ | ماکیاوولی اشتراوس
هاروی منسفیلد ترجمه‌ی زانیار ابراهیمی

۱۱۰ | پیامبر و مفتش
جی.ای. پاکاک ترجمه‌ی زانیار ابراهیمی

۱۲۴ | هراس از اشتراوس
هاروی منسفیلد ترجمه‌ی زانیار ابراهیمی

فردا

۱۳۳ | آزادی یا عدالت؟
ویل کیملیکا ترجمه‌ی میثم بادامچی

۱۴۳ | حقوق فردی و دولت
جیمز کلنن ترجمه‌ی میلاد ربیعی

۱۵۵ | لیبرتارینیسم بی بنیان
تامس نیگل ترجمه‌ی میلاد ربیعی

۱۶۸ | در جست‌وجوی الگوی برتر
رمون بودون ترجمه‌ی سپیده ره‌انجام

۱۸۴ | جامعه‌شناسی به چه کار می‌آید؟
رمون بودون ترجمه‌ی محسن حسنی

۲۰۳ | سیاست‌ورزی فرانسوی
رمون بودون ترجمه‌ی محسن حسنی

۲۱۱ | فردگرایی روش‌شناختی
یانو آسوگبا ترجمه‌ی محسن حسنی

بامداد

۱۰ | مانیفست سیاست‌نامه
جواد طباطبایی رئیس شورای سیاست‌گذاری

۱۴ | راه چهارم
محمد قوچانی سردبیر

۲۱ | بازگشت به ایران‌شهر
حامد زارع صاحب امتیاز و مدیرمسئول

امروز

۲۶ | فقر آزادی‌خواهی
احمد نقیب‌زاده استاد دانشگاه تهران

۳۸ | گذار به علم سیاست
مهدی فدایی مهربانی استادیار دانشگاه تهران

دیروز

۴۶ | ملاحظه‌ای نظری درباره ایران
جواد طباطبایی استاد فلسفه سیاسی

۵۰ | سیاست مدنی، سیاست مثالی
احمد بستانی استادیار دانشگاه خوارزمی

۵۸ | مردم در اندیشه سیاسی ایران‌شهری
روح‌اله اسلامی استادیار دانشگاه فردوسی

شماره ۳: خرداد ۱۳۸۵

شماره ۲: آذر ۱۳۸۴

شماره ۱: شهریور ۱۳۸۴

چرا «سیاست‌نامه»؟

تأملی در گذشته
و نگاهی به آینده

«سیاست‌نامه» ایده‌ای است برای تأمل در اندیشه‌ی سیاسی که ابتدا در سال ۱۳۸۴ به صورت ضمیمه‌ی تئوریک روزنامه‌ی شرق (دوره‌ی اول) منتشر شد.

سابقه‌ی انتشار مجلات تخصصی در علوم سیاسی به دهه‌ی شصت هجری شمسی بازمی‌گردد. دو مجله‌ی معتبر «اطلاعات سیاسی - اقتصادی» (از سوی مؤسسه‌ی اطلاعات / شرکت ایران‌چاپ) در سال ۱۳۶۵ و «سیاست خارجی» (از سوی دفتر مطالعات و پژوهش‌های سیاسی وزارت امور خارجه) در همان سال مهم‌ترین و به نوعی نخستین این مجلات محسوب می‌شدند. با تأکید بر این نکته که هر دو مجله در عین پرداختن به اندیشه‌ی سیاسی بیشتر متمایل به دیگر شاخه‌های علوم سیاسی به خصوص روابط بین‌الملل بودند. «اطلاعات سیاسی - اقتصادی» به تدریج از یک ضمیمه‌ی تحلیلی روزنامه‌ی اطلاعات به مجله‌ای تخصصی بدل شد و با در اختیار داشتن شورایی از استادان حقوق و علوم سیاسی و نیز علم اقتصاد (مانند حسین بشیریه، موسی غنی‌نژاد، محمود سریع‌القلم، سیدجواد طباطبایی، احمد نقیب‌زاده، فرهنگ رجایی و ...) به مجله‌ای آبرومند بدل شد که برخی از مشهورترین آثار متأخر علوم سیاسی (مانند کتاب دوجلدی تاریخ اندیشه‌های سیاسی در قرن بیستم تألیف دکتر حسین بشیریه) ابتدا در آن منتشر شد. اما، این مجله معتبر در سال‌های اخیر موقعیتی متفاوت یافته است و کمتر به آثار جدید و نیز به مقوله‌ی اندیشه سیاسی می‌پردازد و بیشتر مقالات گذشته را بازچاپ می‌کند. مجله‌ی «سیاست خارجی» هم که از مجله‌ی «فارن افرز» متأثر بود و در دهه‌ی اول انتشار خود مجله‌ای کیفی بود با تغییرات دولتی تغییر کرده و کمتر در دسترس مخاطب عام است. تجربه‌ی بخش خصوصی هم در این زمینه محدود به انتشار یک شماره از فصلنامه‌ای تخصصی به نام «اندیشه سیاسی» است که ظاهراً تنها یک شماره در سال ۱۳۸۳ منتشر کرد و پس از آن متأسفانه ادامه نیافت و در این سال‌ها البته مدرسه‌های علوم سیاسی (در دانشگاه و حوزه مانند دانشگاه تهران و مدرسه آقای مصباح‌یزدی در حوزه علمیه قم) هر یک فصلنامه‌ای تخصصی منتشر کرده‌اند که بیش‌تر از حوزه عمومی به کار ارتقای علمی استادان می‌آید و مباحث جدی‌تر اندیشه سیاسی نیز به صورت پراکنده در مجلات روشنفکری ادامه دارد که البته هیچکدام به صورت تخصصی به این موضوع نمی‌پرداختند. مجله‌ی «کیان» بیش‌تر به اندیشه دینی توجه داشت، مجله‌ی «گفتگو» در واقع محور خود را بر اندیشه اجتماعی قرار داده بود، مجله‌ی «ارغنون» به ترجمه اندیشه فلسفی همت گماشته بود و...

در چنین موقعیتی در شهریور ماه سال ۱۳۸۴ اندکی پس از شکست اصلاح‌طلبان در دوره‌ی نهم ریاست‌جمهوری در تحریریه

روزنامه‌ی شرق (اول) به این فکر افتادیم که ضمیمه‌ای تخصصی در حوزه علوم سیاسی منتشر کنیم. این ضمیمه در معرفی خود نوشته بود: «سیاست‌نامه ضمیمه تخصصی روزنامه شرق است که به صورت ویژه‌نامه و گاه‌نامه... به صورت نامنظم در زمینه سیاست داخلی، سیاست خارجی، سیاست بین‌الملل، اقتصاد سیاسی، فلسفه سیاسی، تاریخ سیاسی، حقوق اساسی، فقه سیاسی، جامعه‌شناسی سیاسی و دیگر علوم سیاسی منتشر می‌شود. هر شماره سیاست‌نامه به یکی از مفاهیم علم در حوزه‌های یادشده اختصاص دارد و کوشش می‌کند با پیوند میان سیاست نظری و سیاست عملی مجموعه‌ای از تحلیل‌ها و توصیه‌های متقابل دانشمندان علوم سیاسی و سیاستمداران را منتشر کند. مخاطبان سیاست‌نامه، دانشجویان و دانش‌پژوهان علوم سیاسی و دیگر علوم انسانی و نیز سیاستمدارانی هستند که قصد دارند برای رفتار سیاسی خود ریشه‌های علمی بجویند.»

شماره‌ی اول «سیاست‌نامه شرق» در شهریورماه ۱۳۸۴ در ۳۲ صفحه منتشر شد. موضوع اصلی این شماره تحلیل نتایج دوره‌ی نهم انتخابات ریاست‌جمهوری بود که از آن به عنوان «عصر جدید» و «دوران پسا اصلاحات» یاد می‌کردیم و در آغاز محمد قوچانی؛ سردبیر از جامعه‌شناسی سیاسی جدید ایران و آرایش تازه جناح‌های سیاسی نوشت، سپس چند مقاله از اقتصاددانان آزادپخواه (مسعود نیلی، مهدی عسلی، محمد طیبیان، محمد مهدی بهکیش) و یک گفت‌وگو از یک جامعه‌شناس (عباس عبدی) در تحلیل علمی شکست اصلاح‌طلبان و پیروزی اصولگرایان چاپ شده بود که همگی (به‌خصوص مقالات اقتصادی) متکی به آمار، ارقام و شاخص‌های عینی بود. در پایان این ویژه‌نامه نیز میزگردی با حضور دبیران کل سه حزب اصلاح‌طلب: ابراهیم یزدی از نهضت آزادی ایران، غلامحسین کرباسچی از حزب کارگزاران سازندگی ایران و محمدرضا خاتمی از حزب مشارکت ایران اسلامی برگزار شده بود که در نوع خود به لحاظ این نوع گردهمایی اولین به حساب می‌آمد. در پایان همین ویژه‌نامه وعده داده شده بود که شماره‌ی دوم سیاست‌نامه‌ی شرق به موضوع دولت مدرن اختصاص یابد. مفهومی که احساس می‌کردیم با ظهور پوپولیسم در ایران در خطر است چرا که می‌توانست به ۱۶ سال تلاش دولت‌های هاشمی و خاتمی برای مدرنیزاسیون ایران پایان دهد و البته چنین هم شد!

عنوان **شماره دوم** سیاست‌نامه شرق «لویاتان ایرانی» بود که در آذرماه ۱۳۸۴ در ۴۸ صفحه به ضمیمه روزنامه شرق منتشر شد. موضوع یادداشت سردبیر، بررسی تاریخی و نظری شکل‌گیری مدرنیته دولتی علیه دولت مدرن در ایران بود که از آن به هیولایی ۱۵۰ساله یاد شده بود و اینکه چرا دولت مدرن در ایران هرگز نتوانسته دوام و قوام یابد. پس از آن در فصل اندیشه سیاسی مجله جستاری از دکتر سیدجواد طباطبایی به نام بساط کهنه و طرح نو چاپ شده بود که فصلی از کتاب هنوز منتشر نشده‌ی «مکتب تبریز» بود و در همین بخش دو گفت‌وگو با دکتر عباس امانت و دکتر عباس میلانی منتشر شده بود. در فصل دوم؛ جامعه‌شناسی سیاسی گفتارهایی از شاپور اعتماد، مراد فرهادپور، علی میرسپاسی، مرتضی مردیها، علیرضا رجایی، حبیب‌الله فاضلی، احمد زیدآبادی و تقی رحمانی چاپ شده بود و در فصل اقتصاد سیاسی هم از مسعود نیلی و علینقی مشایخی مقالاتی چاپ شده بود که همگی در نسبت دولت، توسعه و تجدد بود. در پایان این مجله مطابق روش سیاست‌نامه شرق میزگردی با کارگزاران سیاسی و اقتصادی چاپ شده بود؛ میزگرد برنامه‌ریزی اقتصادی در ایران که با توجه به برنامه‌ستیزی اقتصادی دولت محمود احمدی‌نژاد بحث روز هم بود و در آن آقایان بهزاد نبوی، محمدعلی نجفی و محمد ستاری‌فر شرکت کرده بودند. دو مقاله‌ی خارجی از مجله‌ی معتبر «فارن افرز» درباره‌ی نظریه‌های دولت در همین شماره سیاست‌نامه چاپ شده بود.

شماره‌ی سوم و آخر سیاست‌نامه شرق طبق وعده داده شده در انتهای همان شماره دوم به موضوع «حقوق بشر» اختصاص یافت که در نوع خود مجموعه‌ی متفاوتی بود. عنوان اصلی این شماره «فقر فردیت» بود که درواقع نوعی انتقاد به رویکرد روشنفکران ایرانی درباره‌ی حقوق بشر هم بود. روشنفکران چپ که با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی آرمانشهر خود را ویران شده دیدند، پس از دوران جنگ سرد کوشیدند تضادهای تازه‌ای راه بیندازند که یکی از آنها میان حقوق و آزادی‌ها بود. در این تضاد اعلامیه جهانی حقوق بشر به عنوان سندی سوسیالیستی مورد استناد قرار می‌گرفت که انسان را نه به عنوان یک فرد که به عنوان یک جزء از جامعه فرض می‌کرد و درواقع نوع بشر را به فردیت بشر برتری می‌داد. نسل‌های بعدی حقوق بشر این ابهام را بیشتر کرد اما در تکوین فهم آزادخواهانه از سیاست، ما در «سیاست‌نامه‌ی شرق» در پی آن بودیم که این قرائت کمونیستی از حقوق بشر برای طراحی یک تضاد تازه میان حق و آزادی را به نقد بکشیم. شماره‌ی سوم «سیاست‌نامه شرق» پربرگ‌ترین آنها در ۶۴ صفحه بود که پس از تردید در تئوری حکومت

اکثریت و دفاع از حقوق اقلیت به عنوان معیار دموکراسی با حکومت قانون نخست به سراغ سیاستمداران و روشنفکرانی مانند عباس عبدی، خشایار دیهیمی، مصطفی تاجزاده، سعید مدنی و ابراهیم یزدی رفته بود. این افراد در آن روزها درگیر تحقق وعده‌ی مصطفی معین نامزد انتخابات ریاست جمهوری دوره‌ی نهم بودند که شعار و برنامه‌ی تأسیس جبهه دموکراسی خواهی و حقوق بشر را داده بود و با مخالفت هم‌پیمانان‌اش در جناح چپ اسلامی مواجه شده بود. در بخش پژوهشی شماره سوم «سیاست‌نامه شرق» عمادالدین باقی فصلی از رساله‌ی پژوهشی‌اش درباره‌ی کانون‌های نزاع حقوق بشر و اسلام را در اختیار مجله قرار داده بود و در ادامه دکتر عباس میلانی، دکتر رضا داوری و دکتر داریوش شایگان مبانی فلسفی و نظری حقوق بشر را بررسی کرده بودند. اما مهم‌ترین کار این شماره «سیاست‌نامه شرق» بازخوانی مفاد و مواد اعلامیه حقوق بشر به قلم جامعه‌شناسان، حقوق‌دانان، روشنفکران و سیاستمدارانی بود که تاکنون این نوع کار در زبان فارسی بی‌سابقه بوده است:

محمدجواد غلامرضا کاشی، (ماده ۱ و ۲) سعید حجاریان (ماده ۳)، مصطفی حسینی طباطبایی (ماده ۴)، کامبیز نوروزی (ماده ۵)، بهمن کشاورز (ماده ۸ و ۱۰)، صالح نیک‌بخت و محمدعلی اردبیلی (ماده ۹)، علی میرسپاسی (ماده ۱۲)، محمد قائد (ماده ۱۳ و ۲۴)، ناصر فکوهی (ماده ۱۴ و ۱۵)، موسی غنی‌نژاد (ماده ۱۷)، عمادالدین باقی (ماده ۱۸)، مرتضی مردیها (ماده ۱۹)، علیرضا علوی تبار (ماده ۲۱)، علیرضا رجایی (ماده ۲۰)، محمدحسین شریف‌زادگان (ماده ۲۲)، سیدصفدر حسینی (ماده ۲۳)، علی اکبر ولایتی (ماده ۲۵)، محمدعلی نجفی (ماده ۲۶)، احمد زیدآبادی (ماده ۲۸)، حمیدرضا جلایی‌پور (ماده ۲۹)، ازجمله این نویسندگان بودند که جا دارد این کار به صورت جزوه یا کتابچه‌ای تجدیدچاپ شود. در پایان این شماره سیاست‌نامه هم پرونده‌ای درباره‌ی جان استوارت میل چاپ شده است که قرار بود اولین پرونده از مجموعه‌ای درباره‌ی فیلسوفان لیبرال باشد که مناسبت آن در خردادماه ۱۳۸۵ دویستمین سال تولد این فیلسوف بریتانیایی بود. ترجمه‌هایی از صالح نجفی و خشایار دیهیمی در این شماره «سیاست‌نامه شرق» منتشر شد.

شماره‌ی بعدی «سیاست‌نامه شرق» قرار بود درباره‌ی مفهوم دیپلماسی در علم سیاست باشد که با توقیف روزنامه شرق در شهریورماه ۱۳۸۵ و پایان دوره‌ی اول انتشار آن نه تنها این ضمیمه که کلیه ضمیمه‌های ادبی، تاریخی، علمی و... آن روزنامه متوقف شد. «سیاست‌نامه شرق» از مشاورانی مانند علی میرسپاسی، موسی غنی‌نژاد، محمدعلی نجفی، مسعود نیلی، محمد ستاری‌فر، عمادالدین باقی، علیرضا رجایی و مرتضی مردیها برخوردار بود و دبیران اجرایی آن روزنامه‌نگارانی مانند امیرحسین مهدوی، متین غفاریان، حامد یوسفی، علی معظمی، رضا خجسته‌رحیمی و حمیدرضا ابک بودند که امروز، هر یک خود در رده‌ی روزنامه‌نگاران معتبر و مؤثر ایران هستند. اندیشه «سیاست‌نامه» نویسی در همه‌ی این سال‌ها به صورت‌های مختلف در گروه مطبوعاتی ما وجود داشت. به صورت هفته‌نامه‌ی «شهروند امروز» (۸۷-۱۳۸۶) که به مقوله‌ی اندیشه سیاسی توجهی ویژه داشت و نیز ماه‌نامه‌ی «مهرنامه» (۱۳۸۸ تاکنون) که بسیاری از مداخل‌های اندیشه سیاسی در آن مورد بحث و بررسی تخصصی قرار گرفته است. «مهرنامه» از آغاز انتشار خود از حضور استاد برجسته فلسفه سیاسی در ایران امروز دکتر سیدجواد طباطبایی استفاده کرده است که البته این حضور به هیچ وجه منحصر به این مجله نبوده اما در نهایت همکاری، مشاوره و توجه ایشان به مهرنامه به آنجا انجامید که دو سال قبل در دی‌ماه ۱۳۹۲ به پیشنهاد ایشان و همت حامد زارع دبیر گروه اندیشه مجله‌ی «مهرنامه» و ویژه‌نامه پانصدمین سال نگارش شهریار اثر نیکولو ماکیاوولی در ۴۸ صفحه به ضمیمه مجله‌ی «مهرنامه» چاپ شد. نام این ویژه‌نامه را به یاد سنت قدیم و عادت مألوف «سیاست‌نامه» گذاشتیم و می‌خواستیم آن را به صورت فصلنامه تخصصی اندیشه سیاسی ادامه دهیم و همان موقع نوشتیم که «می‌کوشیم فصلنامه‌ای علمی و پژوهشی در جوف مهرنامه و ان شاء الله بعداً مستقل چاپ کنیم» خوشبختانه دو سال بعد از این وعده، سیاست‌نامه با مساعدت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و هیئت نظارت بر مطبوعات مجوز انتشار مستقل به عنوان ماهنامه‌ای فرهنگی-اجتماعی گرفته است و خوشبختانه دکتر سیدجواد طباطبایی به عنوان مشاور علمی مهرنامه و آن ویژه‌نامه پذیرفته‌اند که نظارت علمی خود را بر این مجله‌ی تازه از گروه مطبوعاتی هم‌میهن ادامه دهند.

امروز ۱۰ سال پس از انتشار نخستین شماره (و در مجموع ۴ شماره در این ۱۰ سال به صورت ضمیمه روزنامه‌ی شرق اول و ماهنامه مهرنامه)، «سیاست‌نامه» تولدی دوباره و مستقل می‌یابد. آن ایده‌ی اولیه در این سال‌ها رشد کرده و بالیده است. همچون خود «سیاست‌نامه» که از مادر جدا شده اما به سنت‌های خانواده‌ی خود پای‌بند است!

۱ از نظر ما سیاست امر مهمی است بلکه مهم‌ترین امر حیات اجتماعی است نه چنان که عوام می‌گویند و خواص (روشنفکران) ترویج می‌کنند که بی‌پدر و مادر است! سیاست از نظر ما اوج عقلانیت است. و از این رو ترویج طرز تفکر عقلانی (و فلسفی) به معنای عام کلمه را وظیفه این مجله می‌دانیم. فهم مقوله‌ی «مصلحت» و نسبت آن با «حقیقت» از جمله دغدغه‌های «سیاست‌نامه» است و به همین علت اندیشه سیاسی یعنی نسبت «حقیقت» و «مصلحت» با «وجود» و «قدرت» مهم‌ترین موضوع مجله‌ی ماست.

۲ علم سیاست از نظر ما یک علم تجربی و معرفت عقلی است که می‌کوشد با مطالعه و مشاهده و براساس مبانی منطقی استنتاج و استقراء تحولات نهاد دولت و نسبت آن با انسان، جامعه و بازار را روشن کند. توجه ما به علوم‌ی مانند اقتصاد و جامعه‌شناسی از این حیث است.

۳ «سیاست‌نامه» در اندیشه‌ی آزادی است و آزادی‌خواهی را مهم‌ترین روش برای زندگی سیاسی و اجتماعی نوع بشر می‌داند اما رویکرد ما به «آزادی» از منظر «حق» است و مهم‌ترین تجلی «حق» را هم در «قانون» می‌دانیم و از این حیث مفهوم دموکراسی را پیش از آن که به «مردم‌سالاری» ترجمه کنیم به «حکومت قانون» معنا می‌کنیم.

۴ سیاست‌نامه «متن» محور است. گرچه تفکر شفاهی در تاریخ روشنفکری ایرانی سابقه و ریشه دارد اما از موضع پژوهشگری ما تنها مقالات و مقولاتی را به چاپ می‌سپاریم که مستند باشند و به متون اندیشه سیاسی ارجاع داده باشند. به نظر ما تفکر در خلأ رشد نمی‌کند و نمی‌توانیم ادعا کنیم که می‌خواهیم چرخ را از نو اختراع کنیم. ترجیح می‌دهیم در حد امکان از گفت‌وگو به عنوان قالب غالب تأملات روشنفکری معاصر بپرهیزیم و جز در مقام ضرورت، تنها و تنها مقاله و رساله چاپ کنیم.

۵ «سیاست‌نامه» بر شناخت سنت ایرانی و اسلامی همپای فهم جهان جدید تاکید دارد اما نه در پی سنت‌گرایی است نه در سودای غربی شدن. ما کوشش خواهیم کرد پژوهش‌های اصیل و دست اول و ترجمه‌های ناب و برآمده از سرچشمه در ادبیات غرب را منتشر کنیم و به جای چاپ درس‌نامه‌ها و آثار دانش‌نامه‌ای، به متون اصلی و اصیل غربی بپردازیم و همزمان به بازخوانی متن کهن ایرانی و اسلامی و نیز آثار معاصرین که به متون کلاسیک تبدیل شده‌اند، بپردازیم.

۶ سنت ما همچون گذشته انتقادی خواهد بود. بررسی انتقادی متون و اندیشه‌ها بدون ملاحظه کاری و محافظه کاری در دستور ما خواهد بود مگر در مواردی که به علت خطوط قرمز نوشته و نانوشتی از نقد معذور شویم. با وجود این سیاست‌نامه خواهد کوشید با ادب علمی و انصاف اخلاقی به اندازه توان خود این دایره نقد را بگشاید و توسعه دهد.

۷ دکتر سیدجواد طباطبایی به عنوان مهم‌ترین پژوهشگر اندیشه سیاسی به زبان فارسی در ۲۰ سال اخیر مشاور علمی سیاست‌نامه است. مهم‌ترین ویژگی کار ایشان در این دو دهه روحیه انتقادی و نقد علمی است که البته در مواردی به نارضایتی و ناراحتی متفکرانی منجر شده که مورد نقد قرار گرفته‌اند و از ایشان مهم‌تر، آنانی را آزرده که هوادار آن متفکران‌اند. ما هوادار، شیفته و دل‌باخته‌ی هیچ متفکری نیستیم و دکتر سیدجواد طباطبایی هم از ما چنین انتظاری ندارد و با همان روحیه انتقادی زحمت نظارت بر «سیاست‌نامه» را برعهده گرفته‌اند.

در آستانه‌ی ۷۰ سالگی سیدجواد طباطبایی، همت او برای حمایت از انتشار این مجله نشان از تداوم پروژه‌ی پژوهشی زوال و توابع و لوازم آن دارد. این پروژه‌ی پژوهشی یک برنامه‌ی حزبی یا انتخاباتی نیست که افراد را در اطراف آن جناح‌بندی کنیم. بدیهی است نقد و بررسی این اندیشه و تلاش برای انتقاد یا ارتقای آن نیز از اهداف سیاست‌نامه خواهد بود. نظریه‌ای که به نظر ما تاریخ اندیشه سیاسی جدید در ایران را بدون التفات به آن نمی‌توان نوشت.

سیاست‌نامه

ویژه‌نامه‌ی پانصدمین سال
نگارش شهریار ماکیاوولی
دی‌ماه ۱۳۹۲
ضمیمه‌ی ماه‌نامه مهرنامه